

Utbildning i anpassad gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå

## **Normer, jämställdhet och intersektionalitet**

Människor har i alla kulturer och tider haft olika möjlighet till makt och inflytande i samhället och i sina liv. Normer är något som kan forma människors livsvillkor, livsval och intressen. Ämnet normer, jämställdhet och intersektionalitet behandlar olika maktordningar och hur de samspelar. Ämnet belyser särskilt normer om kön som en del av dessa maktordningar.

### **Ämnets syfte**

Undervisningen i ämnet normer, jämställdhet och intersektionalitet ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om maktordningar och normer om kön samt om hur dessa kan påverka människors livsval, livsvillkor och handlingsutrymme. Dessutom ska undervisningen ge eleverna möjlighet att utveckla kunskaper om hur olika diskrimineringsgrunder och maktordningar kan påverka varandra.

Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar förmåga att reflektera över hur normer, värderingar och strukturer kan främja och begränsa människors möjligheter att påverka sitt privatliv, sitt arbetsliv och samhället i stort. Eleverna ska även ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur ojämställda och ojämlika maktförhållanden kan identifieras och utmanas. Därigenom ska undervisningen främja elevernas personliga utveckling och deras möjligheter att själva forma sin framtid.

Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla kunskaper om grundlagsskyddade fri- och rättigheter samt om internationella konventioner om mänskliga rättigheter. På så sätt ska undervisningen bidra till att eleverna utvecklar förståelse av relationen mellan grundläggande demokratiska värderingar, mänskliga rättigheter och kön.

Undervisningen ska ge eleverna möjlighet att utveckla förmåga att reflektera över frågor som rör makt, normer och kön. Eleverna ska även ges möjlighet att söka och kritiskt granska information inom området.

*Undervisningen i ämnet normer, jämställdhet och intersektionalitet ska ge eleverna förutsättningar att utveckla följande:*

- Kunskaper om maktordningar, normer och jämställdhet.
- Förmåga att reflektera över frågor som rör makt, normer och kön med användning av begrepp inom området.

### **Nivåer i ämnet**

Nivå 1, 100 poäng.

Utbildning i anpassad gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå

## Nivå 1, 100 poäng

### Nivåkod:

### Centralt innehåll

*Undervisningen i ämnet normer, jämställdhet och intersektionalitet på nivå 1 ska behandla följande centrala innehåll:*

- Centrala begrepp inom området.
- Olika typer av maktordningar samt hur dessa påverkar människors livsval, livsvillkor och handlingsutrymme.
- Intersektionalitet. Hur olika diskrimineringsgrunder och maktordningar, till exempel sexualitet, klass, etnicitet, funktionalitet och ålder, kan påverka varandra.
- Strategier för att identifiera och utmana ojämställda och ojämlika förhållanden.
- De jämställdhetspolitiska målen.
- Normer om maskulinitet och femininitet samt hur dessa reproduceras på individ-, grupp- och samhällsnivå. Hur normer kan möjliggöra och begränsa människors handlingsutrymme och livsval samt deras möjligheter att forma samhället och sina egna liv.
- Kvinnors och mäns möjligheter och villkor när det gäller betalt och obetalt arbete samt ekonomisk självständighet.
- Orsaker till och konsekvenser av könssegregation inom och mellan olika yrken.
- Makt, våld och förtryck i relation till kön och sexualitet, till exempel härskartekniker, hatbrott och våld i nära relationer.
- Lagar och andra bestämmelser samt internationella konventioner inom området, däribland grundlagarna om fri- och rättigheter, diskrimineringslagen och internationella konventioner om mänskliga rättigheter.
- Reflektion över frågor som rör makt, normer och kön med hjälp av begrepp inom området.
- Sökning, kritisk granskning och tolkning av information inom området från olika källor.

### Betygskriterier

#### *Betyget E*

Eleven visar **vissa kunskaper** om maktordningar, normer och jämställdhet samt om hur olika diskrimineringsgrunder och maktordningar kan påverka varandra.

Eleven reflekterar över frågor som rör makt, normer och kön. I reflektionen använder eleven relevanta begrepp med **viss säkerhet**.

#### *Betyget D*

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan C och E.

# Skolverket

Utbildning i anpassad gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå

## *Betyget C*

Eleven visar **kunskaper** om maktordningar, normer och jämställdhet samt om hur olika diskrimineringsgrunder och maktordningar kan påverka varandra.

Eleven reflekterar över frågor som rör makt, normer och kön. I reflektionen använder eleven relevanta begrepp med **säkerhet**.

## *Betyget B*

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan A och C.

## *Betyget A*

Eleven visar **goda kunskaper** om maktordningar, normer och jämställdhet samt om hur olika diskrimineringsgrunder och maktordningar kan påverka varandra.

Eleven reflekterar över frågor som rör makt, normer och kön. I reflektionen använder eleven relevanta begrepp med **god säkerhet**.

FÖRSLAG